

Millenniumi kiállítás a Somogyi-könyvtárban

Könyvritkaságok Bonfinitől Dugonicsig

Október 22-ig tart nyitva az a kiállítás, melyet mindenkinek érdemes tekinteni, aki a Somogyi-könyvtár felé jár: a kiállított könyvek és őnyomatványok között ugyanis olyan ritkaságok vannak, amelyekkel nem minden nap találkozhatunk.

Immár hagyományosan újra könyvritkaságokkal foglalkozó kiállítást nézhet meg a szegedi közönség a Somogyi-könyvtárban, ahol ezúttal a millenniumi kormánybiztos hivatal és Nemeskürthy István kormánybiztos támogatásával jöhetett létre a Magyarország a nagyvilágban – könyvritkaságok tükrében című tárlat.

Pedig a könyvtár kiállításai az épület aulájában nem igazi kiállítótérben kapnak helyet, vagyis a technikai körülmények is befolyásolják a rendezést – mondotta dr. Csúri Károlyné, a könyvtár tudományos főmunkatársa aki évek óta szervezi a könyvritkaságok bemutatását. A régi dokumentumoknál nem mindig, hogy olyan falon helyezik-e el, amelyet napfénytől és őnyomatványoktól pedig biztonsági okokból tárló alatt kell elhelyezték. A Somogyi-könyvtár gazdagságára egyébként jellemző, hogy az egy-

mást követő években újabb és újabb könyvritkaságokat tud az érdeklődő elé tárni. A kiállítás rendezője szerint ez a könyvtáralapító Somogyi Károly érdeme, akinek a szakmai előrelátása és könyvgyűjtői habitusa ma is sokszor igazolódik. Nem egyszer történt meg, hogy a nyugat-európai társintézményeinél anyagilag sokkal nehezebb körülmények között dolgozó Somogyi-könyvtár olyan kincsekkel büszkélkedhetett, amelyek a megszerzése Somogyi Károly hozzáértésének köszönhető.

A jelenlegi kiállítás is az őnyomatványok korával kezdődik, a legrégebbi, amely a könyvtár birtokában van, az a Mátyás király korából tartó 1488-as kiadású Thúróczy Krónika, illetve a kiállításon több Bonfini által írott történeti munka is szerepel a magyar történelemből. Láthatunk egy igazi ritkaságot is nyomtatásban: Ottó freisingi püspök leírását, aki 1147-ben elkísérte II. Frigyes császárt a keresztes hadjáratba, s mindenhol – többek között Magyarországról is – feljegyzésekkel tért vissza. A szakemberek ezt a könyvet azért tartják nagyra, mert a krónikával ellentétben egykori szemtanú leírása alapján született, s a szerző nem régebbi dokumentumok alapján, s nem áttételesen számol be a magyarországi helyzetről. A leírás egyébként nem különösebben hízelgő a magyaroknak,

A Somogyi-könyvtárbeli kiállítások egyik fő attrakciója mindig az őnyomatványok bemutatása volt. (Fotó: Karnok Csaba)

hiszen a püspök szerint majdhogynem érdemtelenül szereztük a szép vidéket, ahol élünk. A könyv sokáig komoly forrásként szerepelt, amit az is mutat, hogy 400 évvel a születése után kinyomtatatták. A millenniumi megemlékezés tárlói alatt a Szent István koráról szóló dokumentumokat csodálhatjuk meg, és ebből az alkalomból kiállították a Somogyi-könyvtár legrégebből származó írásos dokumentumát, egy birtokper határozatát, amely 1390-ben született a visegrádi királyi udvarban és István nádor alá-

írásával került ki a kancelláriáról. A viaszpecséttel pergaménre írott dokumentum (a papírra írott változatok levéltárakban találhatók) egyébként sokáig ide-oda kallódott, míg végül 1636-ban a lőcsei piacon valaki megvette és később a család a könyvtárnak ajándékozta. A tárlók alatt van olyan munka is – természetesen nem korabeli –, amely Augsburgban született, és éppen a kalandozó magyarok egykori vereségét taglalja, illetve egy egykor nagyon népszerű nürnbergi munka, a Nádasdy-féle mauzóleum

mely a magyar királyok és hercegek képmásait tartalmazza fantázia rajzokon. Igaz, a szerző fantázia rajzain a historizálás nem mindig sikerült, hiszen királyainkat jórészt XVI vagy XVII. századi ruhákban és háttérrel rajzolta le. István király alakja az irodalmi figurák között is megjelenik, Xavier Girtzich Istvánról szóló hatfelvonásos darabjának nyomtatványa is szerepel a tárlaton: a kiadvány egyébként a frankfurti kiállításon is szerepelt, és igen nagy érdeklődést váltott ki. Ugyancsak egy történet fűző-

dik ahhoz az 1812-es műsorfüzethez, amelyet a Pesti Színház avatása alkalmából adtak ki, hiszen az Istvánról szóló darab mellé játszották először Beethoven híres István király nyitányát: azt a nyitányt, amelyből opera született volna, ha a Pesti Színház is úgy akarja...

Hogy Magyarország hovatartozása a török időben mennyire fontos volt, jelzi egy kis kiadvány, mely a londoni Szent Pál katedrális nyomdájában bámulatos gyorsasággal jelent meg Buda visszafoglalásáról. Ez azt jelentette, hogy a szerző tudósításokat küldött haza, s így jelenhetett meg a könyv alig pár nappal Buda bevételétől.

Egy másik magyar királyokkal foglalkozó dokumentumnak már szegedi vonatkozása is van, hiszen Dugonics András egyik saját kezűleg írott rövid történeti munkájáról van szó, amelyben királyaink feleségeit veszi számba időrend és származás szerint. Természetesen van szegedi része is a kiállításnak, melyen a török időkől az árvízi időkig nyúlik, bemutatva a város újjászülését. Ismét látható az a Liszt Ferenc kézirat is, mely a jótékony célra írott zeneművet tartalmazza, illetve több dokumentum arról, hogy nemcsak a nagykörútról ismert városok, hanem magán-személyek segítségével is érkezett külföldről.

Panek József

MA

A XIX. Szegedi Nemzetközi Néptáncfesztivál műsorában a Dugonics téren 18 órától portugál, 18.30-tól török, a Roosevelt téren 18.30-tól olasz, 19 órától francia, a Szeged Plazában 18 órától norvég, 18.30-tól lengyel, 19 órától görög táncosok lépnek fel.

A Muzsikáló udvar keretében a városháza udvarán 20 óra 30-tól Barokk est, közreműködik a Magyar Barokk Trió.

A Fűrdőudvarban 21 órától Que-neau: Stílusgyakorlat.

A Thealter alternatív színház fesztivál megnyitása 19.30-tól a régi zsinagógában; 20.30-tól ugyanott Az álló idő színháza, 22 órától a Kass szállóban az orosz Ache (balett) lép fel.

A Százszorszép Gyermekeházban 10 órától Vakáció Színház, fellép a Grimm-Busz Színház.

18 órától a Közéleti kávéház keretében Régi zongoristák klubja a Szegedi Ifjúsági Házban.

ÁLLANDÓ RENDEZVÉNYEK

A Móra Ferenc Múzeumban: Szent István emlékezete faliszőnyegen; „Baldog századvég”; a Honnony Fotóműterem munkásságát bemutató kiállítás; Patikatörténeti kiállítás; „Csak egy Földünk van”, természettudományi kiállítás; „avarnak mondták magukat...” régészeti kiállítás; Mai magyar szobrászat, Csongrád megye népművészete, néprajzi kiállítás; Móra-emlékszoba; A múzeum társanyagának képei és szobrai. A VIII. Táblaképfestészeti Biennálé kiállítása a Móra Ferenc Múzeum Képtárában, naponta 10-17 óráig.

A Magyarország és a nagyvilág könyvritkaságainak tükrében kiállítás a Somogyi Könyvtárban.

Novák András festőművész kiállítása a Gulácsy Galériában.

Nánay Szilámér festőművész tájkép kiállítása a Royal Szálló különtermében.

Az Egyházmegyei Kincstár és Múzeum hétfő kivételével 10-től 18 óráig látogatható.

Délmagyarország operettgála

Munkatársunktól
Az idén második alkalommal rendezik meg Kübekháza Délmagyarországi operettgálát. Az „Operettfalu” főtérre július 29-én, szombaton este nyolc órától várják az érdeklődőket. A hamisíthatatlan falusi környezetben zajló millenniumi, szabadtéri gálára tavaly több mint ötezeren voltak kíváncsiak. Az idén ismét felcsendülnek a szebbnél-szebb Kálmán Imre, Huszka Jenő és Lehár Ferenc művek. Fellépnek Kálmár Magda, Kovács Szusza, Várkonyi Szilvia, Leb-lanc Győző, Bordás György operanékesek, Ürmös Ica dalénekes, valamint Maros Gábor és Böröndi Tamás énekes-színészek. Közreműködik Hegedűs Valér zongoraművész és zenekara. A művészek, mint hajdanán Dérynéek szekerekkel, fiákkal érkeznek az Operettfalu bejáratához pontban az este nyolc órákor megkonduló harangszóra. A közel három óras ingyenes gála szünetében jótékonysági tombolasorsolás lesz, a műsort pedig tűzijáték és hajnalig tartó utcából zárja.

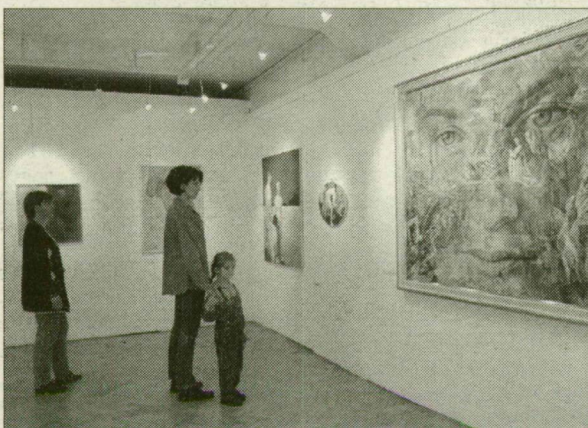
A Tisza Volán Rt. a szegedi Mars téri pályaudvar 12-es kocsiallásáról 18.30-kor, 19.00-kor, 19.15-kor és 20.00-kor külön buszokat indít Kübekháza-ra, a járművek minden helyközi megállóhelyet érintik. A tűzijáték végén pedig vissza is szállítják a nézőket.

Megnyílt a táblaképfestészeti biennálé

Képbe rejtett üzenetek

lomtól erre az időre lezárta Horváth Mihály utcában tartották, ahol előbb dr. Vörös Gabriella, a Móra Ferenc Múzeum igazgatója köszöntötte az egybegyűlteket, majd Wehler Tibor Munkácsy-díjas művészettörténész értékelte a millenniumi biennálé anyagát. Mint mondotta, a nyolcvanas években elkezdett biennálé-sorozat iránt másfél évtized elmúltával is felfokozott a szakmai érdeklődés. A mostani biennálé stílusokat és generációkat, életműveket, markáns alkotói arccokat, hagyományokat és mértékadó kezdeményezéseket köt össze a maga sokszínűségével. A művészettörténész szerint az óvatosságot a szegedi biennálén, még akkor is, ha a klasszikus táblaképfestészet műfajai – a portré, a csendélet vagy tájkép – alig vannak jelen a zsűrizett anyagban. A festői műteremtést azonban már régen nem a műfajok ösztönzik – tette hozzá Wehler Tibor.

A rendezvényen átadták a VIII. Országos Táblaképfestészeti Biennálé díjait is, melyet hétfőn zsűri ítél oda kilenc szervezet és vállalkozás – köztük a Délmagyarország

A VIII. Országos Táblaképfestészeti Biennáléra 367 alkotás érkezett, melyből a zsűri 83-at válogatott ki a szegedi kiállításra. (Fotó: Karnok Csaba)

Kft. – felajánlása alapján. A zsűri tagjai Novák András és Aranyai Sándor festőművészek, dr. Nagy Imre és Szuróczy Pál művészettörténészek voltak Szegedről, illetve Kovács Péter (a zsűri elnöke) és Kéri Ádám grafikus-festőművészek, illetve Prokai Gábor, a Képző- és Iparművészeti Lektorátus osztályvezetője Budapestről.

A biennálén a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete díját Kalmárné Horóczy Margit, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma díját Vilhelm Károly,

Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata díját Aknay János, a Szegedért Alapítvány díját Lóránt János, a Taurus Emergé Kft. díját Kónig-Frigyes, a Dél-Magyarországi MÉH Rt. díját Pataki Ferenc szegedi festőművész, a Délmagyarország Kft. díját Halbauer Ede vehette át, a Duna-Tisza regionális Fejlesztési Rt. munkajutalmát pedig Váli Dezső kapta.

A hatvanas éveiben járó korosztályt a most zajló po-

litikai átmenet veszteséket ábrázoló festményével a Délmagyarország Kft. díját nyerte el Halbauer Ede budapesti festő- és grafikusművész.

A kiállításon való részvételre elsősorban a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének tagjai kaptak felkérést, akiktől ugyan tematikai köztársaság nélkül, de lehetőleg az ezredforduló hangulatát keltő alkotásokat vártak a szervezők. A 367 benyújtott mű közül a város önkormányzata által felkért független, budapesti és szegedi festőművészekből, grafikusokból és művészettörténészekből álló bíráló bizottság válogatta ki azt a 83 képet, amelyet a közönség is láthat a tárlaton.

Az alkotók közül Halbauer Ede fővárosi festő- és grafikusművész Átmenet című vászonra festett akriljával a Délmagyarország Könyv-, Lapkiadó és Nyomdaipari Kft. díját nyerte el. A képen fekete, fehér és szürke színeket alkalmazó, és a zavaros vízben egy korláttal elzárt alagút felé igyekvő nőalakot ábrázoló alkotásával a hatvanhat éves művész azt az üzenetet kívánta megfogalmazni,

éves
JÓT, JO ARON!
Coop
ÜZLETLÁNC
COOP SZEGED RT.

ELEKTROHÁZ
Szeged, Párizsi krt. 8-12.
Szeged, Rókusi krt. 44.
<http://www.elektrohaz.hu>
NÁLUNK HITELE VAN!
Telefon:
62/424-705

Mérey csemege
6722 Szeged,
Mérey u. 15.
Tel.: 62/420-689
Nyitva tartás:
H-P: 6-20-ig.
Sz.: 6-12-ig.
Vas.: ZÁRVA

Ferroglobus
ThyssenKrupp
Ferroglobus Kereskedőház
H-6728 Szeged,
Kereskedő köz 3.
Telefon: +36-62-458-486
Telefax: +36-62-458-487
E-mail: info@ferroglobus.hu
Web-lap: www.ferroglobus.hu

TESCO
6724 Szeged,
Rókusi krt. 42-64.
H-Szo.: 6-22-ig.
Vas.: 8-20-ig.